

PUPILLI

2/2011

Keski-Suomen Erotuomarikerho ry

Sisältö, 2/2011

PÄÄKIRJOITUS 2/2011	2
KERHON SIHTEERIN TERVEISET	3
WU16 NORDIC CUP JYVÄSKYLÄSSÄ	4
EROTUOMARIVASTAAVAN TERVEISET	6
KV-PELI – MILLAINEN REISSU YLEENSÄ ON?	7
MAISTERI MAISTI TUTKII(UUSINTAPAINOS VUODELTA 1994):	9

Pidon merkitystä jalkapallomatkoilla ei pidä aliarvioida. Sune&Ville kääntöpuuhissa Sloveniassa.
(Kuva: Janne Kauranen)

Pupilli on Keski-Suomen Erotuomarikerho ry:n tiedotuslehti, joka ilmestyy nyt 25. vuotta.
Tämän Pupillin kokosi Ville Koskiniemi, ville.koskiniemi@ksetk.fi.

Kannessa Kirsi Heikkinen, Tonja Paavola ja Anu Jokela, jotka tuomitsivat naisten MM-kisojen välieräottelun USA-Ranska. Keski-Suomen erotuomarikerho onnittelee hienosta suorituksesta. (Lähde: <http://thefootyqueen.tumblr.com>)

Ville Koskiniemi

Pääkirjoitus 2/2011

Puolimatassa

Niin se aika rientää. Tätä kirjoittaessani lähestytään tosiaan jo sitä kuuluisaa puolimatkan krouvia ja kesä alkaa taittua kohti syksyä ja niitä kuuluisia ratkaisupelejä. Ennen niitä olemme kuitenkin jo ehtineet hoitaa ensimmäisen kauden päätapahtumistamme – Jyväskylä cupin. Hoidimme tänä vuonna noin 180 tehtävää ja palaute oli pääasiassa positiivista. Pystyimme myös kouluttamaan kymmenkunta uutta erotuomaria lauantain aikana. Kiitän kaikkia niitä, jotka osallistuivat urakkaan ja muistutan samaan hengenvetoon, että syyskuussa on edessä vielä se Hippoturnaus, johon luonnollisesti tarvitsemme jokaisen kynnelle kykenevän työpanoksen.

Kentillä on viime viikkoina jo voinut aistia sen, että pisteiden arvo on aivan toista luokkaa kuin vielä pari kuukautta sitten. Luonnollisesti tämä tuo lisähaasteita myös meille tuomareille. Uskon, että haasteesta kuitenkin selvitään tänäkin vuonna ilman ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Tälle uskolle hyvää perustaa on luonut alkukauden menestys. Kalle Mäkinen ja Minka Vekkelin suoriutuivat mainiosti omissa piirijoukkue cupeissaan ja tämän seurannaisena Kalle sai uusimpaan Kakkosen listaan jo useammankin pelin. Minka puolestaan pääsi näyttämään taitojaan Jyväskylän seudulla pelatussa tyttöjen PM-turnauksessa ja lunasti näytöillään paikan aina finaaliin avustavaksi saakka. Turnauksessa oli meiltä mukana myös Anna Lee.

Kerhomme edustajat ovat saaneet mukavasti pelejä myös niin Ykkösessä kuin liigassakin. Marko Hänninen oli mukana heti kansainvälisen kauden alkajaisiksi Eurooppaliigan 2. karsintakierroksen ottelussa Llanelli (WAL) – Dynamo Tbilisi (GEO). Mikko Lehtola ja kirjoittaja itse ovat mukana pohjoismaisessa tuomarivaihdossa, jonka puitteissa teemme yhteisen matkan Ruotsiin ja lisäksi Mikko pyörähtää vielä Islannissakin. Lisäksi allekirjoittanut on saanut kutsun UEFA CORE:n (Centre of Refereeing Excellence) kurssijaksoille Nyonissa, Sveitsissä.

Olemme siis selvittäneet mukavasti kauden ensimmäisen puolikkaan ja suuntaamme positiivisessa hengessä kohti toista. Meneillään olevassa listassa on lomien ja loukkaantumisten seurauksena muutamilla tuomareilla näytönpaikkoja normaalia kovemmissa otteluissa. Käyttäkää siis tilaisuus hyväksenne ja hoitakaa pelit mallikkaasti. On kuitenkin syytä pitää mielessä, että ryhmäsäännöt eivät kuitenkaan ole muuttuneet mihinkään – luokitus nousee pysyvästi vain sovittujen testien läpäisemisellä.

Laadukkaita tuomioita toivottaen:

Ville, pj

Kerhon sihteerin terveiset

Vesa Pohjonen

Minka Vekkelin ja Anna Lee toimivat avustavina erotuomareina Jyväskylässä 3.7-9.7.2011 pelatussa U16-tyttöjen avoimessa PM-turnauksessa. Turnaukseen osallistuivat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti, Saksa, Hollanti ja Ranska.

Kalle Mäkinen esiintyi ensimmäistä kertaa erotuomarina Kakkosessa 18.5.2011 Keski-Suomen paikallisväennössä ViPa-FCV.

Piirijoukkue cupeissa nähtiin hyviä suorituksia kerhon tuomareilta: Kalle Mäkinen vihelsi poikien turnauksessa C14-finaalin ja Minka Vekkelin palkittiin tyttöjen turnauksessa erotuomaripalkinnolla.

Marko Hänninen sai määräyksen UEFA Europa leaguen toisen karsintakierroksen otteluun Llanelli AFC - Dynamo Tbilisi Walesissa 14.7.2011. Ottelun erotuomarina toimi Mattias Gestranus ja muut tuomariston jäsenet olivat Mikko Alakare ja Jari Järvinen.

Mikko Lehtola ja Ville Koskiniemi ovat pohjoismaisen tuomarivaihto-ohjelman puitteissa kutsuttu Ruotsin Superettanin otteluun IFK Värnamo - IK Brage 7.8.2012. Lisäksi Mikko tuomitsee myös Islannin 1. divisioonan ottelun Fjölnir-KA 16.8.2011.

Ville Koskiniemi on saanut kutsun UEFA CORE:n (Centre of Refereeing Excellence) kurssijaksoille Nyonissa, Sveitsissä 20.-29.9.2011 ja 29.3.-5.4.2012. Kurssien tarkoituksena on antaa entistä paremmat valmiudet potentiaalisille nuorille erotuomareille mahdollisia tulevia kansainvälisiä tehtäviä ajatellen. Kyseessä on toinen UEFA CORE - kierros ja sen ohjaajina jatkavat Jaap Uilenberg (HOL) ja David Elleray (ENG). Suomalaiskolmikron muut jäsenet ovat Ville Nevalainen ja Mika Lamppu.

Marko Hänninen on nimetty 9.8.2011 pelattavan U-21 EM-karsintaottelun Saksa-Kypros tuomaristoon. Suomalaisnelikron muut jäsenet ovat Antti Munukka, Jan-Peter Aravirta ja Jari Järvinen.

WU16 Nordic cup Jyväskylässä

Helmikuussa Johan Holmqvist kyseli innokkuutta osallistua tyttöjen avoimiin PM kisoihin ja toukokuun alussa sitten tuli virallinen kutsu. Turnaukseen osallistuivat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti, Saksa, Hollanti ja Ranska. Näistä maista kaikki paitsi Islanti ja Ranska toivat erotuomarit turnaukseen. Lisäksi Ruotsista tuli myös yksi avustava erotuomari. Suomesta kutsuttiin kolme tuomaria ja seitsemän avustavaa. Avustaville tuli viikon aikana pelejä yhteensä 4 ja tuomareille 2 vihellystä sekä 2 nelosen tehtävää. Keski-Suomen erotuomarikerhosta oli kutsuttu Anna Lee ja minä avustavina erotuomareina. Johanna Itkonen toimi yhdyshenkilönä eli piti koko viikon huolta meistä ja järjesti hauskoja tapahtumia meille. Saija Raatikainen puolestaan oli meidän henkinen tukihenkilömme koko viikon ajan. Kaikissa otteluissa oli osaavat tarkkailijat, joten saimme hyviä vinkkejä, miten parantaa omaa toimintaa ja mistä pitää kiinni.

Pelejä pelattiin Vaajakoskella, Laukaassa, Keuruulla, Äänekoskella ja Harjulla. Ne alkoivat aina joko klo 15 tai klo 19, joten varsinkin ennen iltapelejä oli paljon tyhjää aikaa. Yleensä se meni hotellilla keskittyen matsiin ja huilaten. Päivät venähtivät usein todella pitkiksi, koska aamulla oli yhteinen palaveri klo 10 ja iltapelien palautteidenannot saattoivat loppua vasta puolenyön aikaan. Päivien aikana ehti hyvin tutustua omaan nelikkoon ja vertailla kokemuksia ja toimintatapoja maiden välillä. Monista tuomareista tuli hyviä kavereita ja yhteydenpito jatkuu facebookissa vielä turnauksen jälkeenkin. Myös muihin suomalaisiin tutustui paremmin ja oli mukava vertailla heidän kanssa pelien määriä ja kokemuksia.

Turnauksen pelit olivat tasaisia ja tempo 16-vuotiaiden peleiksi oli kova, vaikkei rikkeitä eikä varoituksia paljon ollutkaan. Pelien vauhdista hyvänä esimerkkinä; finaalin tuomari juoksi 10,5 km 80 minuutin aikana. Pelien määrä näin avustavana erotuomarina oli sopiva, koska pidimme myös kaksi välipäivää. Ensimmäisenä välipäivänä kävimme pelailemassa futista, katsomassa Kirittärien peliä ja ruokailimme Pöllövaarissa. Toisena pelittömänä

päivänä Kirittärien B-tytöt opettivat meille pesiksen perusasioita ja pääsimme pelaamaan porttipalloa. Samana iltana kävimme myös kokeilemassa kajakkipooloa, tässä myös Saija oli mukana. Nämä tapahtumat loivat meille loistavan yhteishengen ja saivat ajatukset hetkeksi pois jalkapallosta.

Erotuomareiden toimintatavat peleissä olivat hyvin samanlaisia ja suuremmilta ongelmilta vältyttiin. Joitakin eroja maiden välillä toki oli mm. näytöissä ja vaihdoissa. Esimerkiksi muutamat nelosena toimineet sopivat suoraan erotuomarin kanssa vaihdosta ja avustavat olivat pihalla tapahtumista. Lisäksi joissakin maissa on tapana, ettei vaihtovinkejä anneta ollenkaan, mikä hankaloitti ainakin aet-kakkosen toimintaa. Myös avustavien rintamasuunnassa oli eroja maiden välillä. Positiivista oli, että turnaukseen löydettiin yhteinen rikelinja.

Itsellä viikosta jäi mieleen parhaiten lauantain finaali jossa pelasivat Hollanti ja Ranska. Finaalissa erotuomari ja AET1 olivat Ruotsista, itse olin AET2 ja nelonen oli Norjasta. Harjun kenttäolosuhteet olivat loistavat ja yleisöä oli arviolta 400-500 henkilöä. Jo alkulämmittelyssä voittajajoukkue oli selvillä, kun Hollannin maalivahti potkaisu erotuomaria, joka kaatui ja säikähti tilannetta, pallolla päähän. Mitään vakavampaa ei onneksi käynyt. Tarkkailija laski pelissä olleen 7 paitsiota, kaikki Hollannilla, ja Ranska voitti 2-0. Liekö sattumaa. ;)

Finaalin alkulämmittelyssä. Julia Magnusson (SWE), Sara Persson (SWE), Minka Vekkelä

Viikosta jäi yleiskuvana erittäin mukava fiilis johtuen varsinkin hyvistä järjestelyistä, pelien tasosta ja mahtavasta yhteishengestä tuomareiden kesken. Toivottavasti jonain vuonna saamme mahdollisuuden osallistua uudestaan ja jonnekin muualle kuin Jyväskylään. :)

Minka Vekkelä

Erotuomarivastaavan terveiset

Kausi on puolivälissä – tässä muutamia kommentteja erotuomarivastaavalta:

- Sähköisten järjestelmien käyttö on sujunut pääasiassa hyvin muutamia poikkeuksia lukuunottamatta. Näistäkin on kuitenkin selvitty.
- Pelien vastaanottaminen/myyminen:
 - **Kun myytte pelejänne asettelijassa, muistakaa vastuunne pelistä aina siihen asti, kunnes joku sen ottaa – on tullut muutamia laiminlyöntejä tämän suhteen.**
 - **Kun otatte pelin vastaan, huolehtikaa siitä, että luokituksenne riittää kyseiseen otteluun. Mikäli näin ei ole – ottakaa yhteys erotuomarivastaavaan ennen kuin otatte ottelun itsellenne.**
- Uusimmassa asettelulistassa on muutamilla tuomareilla poikkeuksellisesti otteluja luokitustaan korkeammassa sarjoissa – tämä johtuu loukkaantumisista ja suuresta esteellisyyksien määrästä. Asettelu on tehty erotuomarivastaavan ja kilpailupäällikön harkinnan mukaan.

Jyväskylä cup 2011, Jukka Kytölä

Jyväskylä cup 2011, Perttu Juuti

KV-peli – millainen reissu yleensä on?

Euroopan jalkapalloliitto UEFA määrää erotuomarin peliin ja Suomen Palloliitto sitten muut matkalle lähtijät. Joskus peli on jo tiedossa hyvissä ajoin, mutta esimerkiksi näin heinä-elokuussa kun pelataan paljon CL- ja EL-karsintapelejä, kutsu voi käydä hyvinkin lyhyellä varoitusaajalla.

Matkaan lähdetään yleensä peliä edeltävänä päivänä Helsingistä. Olen ilmoittanut UEFA:lle lähtökentäkseni Jyväskylän ja pari kertaa olen joutunut menemään Helsinkiin jo edellisenä päivänä. Business-luokan liput saamme sähköpostilla 1-2 viikkoa ennen reissua. Kokoonnumme Helsinki-Vantaalla Loungeen, jossa istuskelemme yleensä sen pakollisen tunnin ennen lennon lähtöä. Kaikki välttämättömät pelissä tarvitsemamme varusteet ovat mukana käsimatkatavaroissa, jos matkalaukut eivät saavukaan lentomme määränpäähen. Ykkösluokassa lentäminen ei juurikaan eroa turistiluokassa matkustamisesta lyhyillä Euroopan lennoilla. Ruokatarjoilu on monipuolisempaa ja se tarjoillaan oikeilla astioilla ja aterimilla. Tyylikkäästi pukuihin sonnustautuneet miehet aloittavat matkansa shamppanjalla ja samalla toivottavat kollegoille erittäin hauskaa ja nautinnollista futismatkaa. Shamppanjalasia lukuun ottamatta tankkaus suoritetaan tietenkin alkoholittomilla juomilla ☺. Kuulopuheiden perusteella UEFA haluaa tuomariston lentävän kalliilla business-lipuilla, jotta lippujen vaihtaminen esim. sairaustapauksissa kävisi helposti.

Määränpäässä tuomaristoa odottaa yhdysmies, jonka tehtävänä on pitää erotuomaristosta huolta siihen asti, kunnes lähdemme kotimatkalle. Hän vastaa yleensä esim. kaikista kyydytyksistä ja ruokailujärjestelyistä tuomariston haluamalla tavalla. Pääsääntöisesti tulopäivän ilta on jo pitkällä hotellille saavuttuamme, joten illallisen, jossa on mukana myös ottelun et-tarkkailija ja delegaatti, jälkeen teemme pienen kävelylenkin ja painumme kukin omaan huoneeseemme. Hotellit ovat yleensä parempaa keskitasoa.

Ottelupäivänä klo 10.00 paikallista aikaa on stadionilla ottelupalaveri. Ennen palaveria käymme tarkastamassa kentän tarkkailijan ja delegaatin kanssa. Lista palaverissa läpikäytävistä asioista on n. 10 sivun mittainen. Otteludelegaatin vetämässä tilaisuudessa on paikalla joukkueiden edustajat, tuomaristo, tarkkailija, mediavastaava, turvallisuusvastaava, poliisi ja joitakin muitakin ihmisiä. Ottelun tuomari pitää tilaisuuden puolesta välissä lyhyen puheen, jossa hän kertoo mm. pelaajalistojen tuomisesta ja aikataulutuksesta ennen ottelua, lämmittelystä pelin aikana, loukkaantuneen pelaajan hoidosta, koruista, teipeistä ja tuista sekä lajin, pelaajien ja tuomariston kunnioittamisesta. Puheen jälkeen erotuomaristo yleensä poistuu paikalta.

Parilla reissulla olen käynyt pelipäivänä tutustumassa kaupunkiin, mutta pääsääntöisesti päivä kuluu hotellilla levätessä. Jos edellispäivänä on ollut myöhäinen lento, niin käyn aamupalaverin jälkeen kevyellä puolen tunnin lenkillä. Jos taas tulopäivänä on ollut

luppoaikaa, niin olen tehnyt lenkin illalla. Pelipäivän lounaalle erotuomaristo viedään yleensä kaupungin parhaaseen pastaravintolaan. Ja sitten on päiväunien aika...

Ottelutapahtuma sinällään ei eroa paljoakaan Veikkausliigasta. Yleisöä ja kameramiehiä voi olla enemmän, mutta itse peli on sama. Pelaajat eivät tunne tuomareita eikä tuomarit pelaajia, kuten kotimaan kentillä. Lähtökohtana on, että kaikki mitä tehdään, niin tehdään viimeisen päälle jämakästi, eikä mitään katsota sormien välistä. Toisaalta olemme onnekkaita saadessamme olla mukana loistavissa ottelutapahtumissa, joten pitää osata myös nauttia siitä. Olemme saaneet keskittyä peliin optimaalisesti puolitoista vuorokautta, mikä on kotimaan peleissä haasteellisempaa. Kaikissa kv-peleissäni nelikkomme on onnistunut, eivätkä tuomariston päätökset ole aiheuttaneet jälkipuintia otteluiden jälkeen.

Pelin jälkeen menemme joko ensin illalliselle ja sitten tarkkailupalautteeseen, tai toisinpäin. Jälkimmäinen on mielestäni parempi vaihtoehto. Illallisella istuvat samat herrat kuin edellisiltanakin ja illalliseen kuluu hyvinkin aikaa 3 tuntia eli se päättyy yleensä seuraavan vuorokauden puolella. Suulliset tarkkailupalautteet ovat melko lyhyitä ja ytimekkäitä, ellei pelissä ole ollut mitään erityisiä tapahtumia.

UEFA:lla taitaa olla linjaus, että tuomaristo lähtee takaisin kotimaahan ensimmäisellä mahdollisella lennolla. Heinäkuussa starttasimme hotellilta Llanellista Walesissa kohti Suomea klo 04.00. Paluumatkalla katsomme DVD:ltä edellisillan suorituksiamme ja palaamme taas yhtä hienoa kokemusta rikkaampana takaisin kotiin. Eli tällaisella sapluunalla ne kv-pelit menevät. Seuraava koitos on jo 9.8. Karlsruhessa. Siellä kohtaavat U-21 EM-karsintapelissä Saksa ja Kypros.

Alakare, Gestranius ja Hänninen Walesissa 14.7.2011.

-Händi-

Maisteri Maisti tutkii(Uusintapainos vuodelta 1994):

Erotuomarin henkisistä ominaisuuksista

Maisteri Maisti on Pupillin käyttäytymistieteellinen avustaja, joka luo katsauksia jalkapallokentän tapahtumien taustoihin.

Kuten kaikki olemme havainneet, erotuomarius vaatii monia ns. erikoisominaisuuksia, mutta -yllätys, yllätys - myös nk. normaaliominaisuuksia. Näiden ominaisuuksien sopivasta harmoniasta syntyy menestyvän (tai onnistuvan) erotuomarin psyyken perusrakenne.

Pyrin nyt suhteellisen kompaktissa esitelmässäni laajaan empiriaani tukeutuen tuomaan esille näkökantojani psykologian näkökulmasta katsottuna ottaen esille käytännöllisiä esimerkkejä. Jaan käsittelyni primäärisesti "erikoisominaisuuksiin" ja sekundäärisesti "normaaliominaisuuksiin", jotka suhteutettuna jokaisen individuaalin uniikkiin psyykeen muodostavat em. ominaisuuksien harmonisen kombinaation yksilön erotuomaritoiminnassa:

1. Erikoisominaisuudet

1.1. Ehdoton objektiivisuus pelaajiin ja pelitapahtumiin

OIKEIN: Viheltää toteamansa rikkomuksen riippumatta tilanteesta, tekijästä, uhrista, joukkueesta, yleisöstä, paikasta ym. seikoista.

VÄÄRIN: Olettaa etukäteen jonkun joukkueen tai pelaajan käyttäytymistä ja viheltää, koska "hän kuitenkin rikkoi, onhan hän aina ennenkin niin tehnyt." Viheltää rikkomuksen, jota ei todellisuudessa edes näe.

1.2. Rohkeus tehdä päätöksiä muiden mielipiteistä välittämättä

OIKEIN: "Tiedän, että juuri kukaan ei nähnyt rikkomusta eikä siten voinut sen rankaisemista ymmärtää, mutta koska minä näin sen, minun täytyi se viheltää"

VÄÄRIN: "En uskaltanut viheltää." tai "Vihelsin rankkarin käsivirheestä, kun kaikki kentällä sitä odottivat, vaikkei se ollutkaan oikeastaan käsivirhe, pallohan potkaistiin suoraan käteen"

1.3. Vastuu omista päätöksistä

OIKEIN: "Lasketutin AET:n lipun ja hyväksyin maalin, koska mielestäni peliin osallistunut pelaaja ei voinut olla paitsiossa"

VÄÄRIN: "En huomannut tilannetta (vaikka tosiasiaa näin, muttei siinä ollut mielestäni mitään tai en uskaltanut viheltää)"

1.4. Paineensietokyky

OIKEIN: "Satatuhatta verenhimoista villiä huutaa jo toista kertaa rankkaria, mutta koska kyseessä ei taaskaan ollut virhe, en vihellä"

VÄÄRIN: "Menin jotenkin sekaisin sen punaisen antamisen jälkeen ja peli katosi käsistäni. En tiedä mikä minuun meni."

1.5. Johdonmukaisuus

OIKEIN: "Vedin koko ottelun samalla linjalla, jolloin pelaajat tiesivät kuinka kovaa voi pelata, mistä saa kortin ja miten lentää ulos"

VÄÄRIN: "Peli meni linjani vuoksi liian kovaksi ja minun oli pakko ryhtyä viheltämään jo hipaisutkin. En ollut johdonmukainen"

2. Normaaliominaisuudet

2.1. Muiden mielipiteiden aistiminen

OIKEIN: "Luin tilanteen siten, että pystyn soveltamaan tilanteessa hyötyä, sillä kaikki sitä varmasti halusivat eikä kosta ollut odotettavissa, vaikka taklaus oli aika kova. Varoitin sitten seuraavalla katkolla ja tilanne oli loppuunkäsittely."

VÄÄRIN: "Tiesin, että joukkue sekoaa, jos en vihellä. Joten vihelsin vaikken virhettä oikeastaan nähnytään, ja he olivat tyytyväisiä"

2.2. Joustavuus

OIKEIN: "Annoin suorittaa vapaapotkun hieman väärästä paikasta silloin, kun siitä ei ollut joukkueelle taktista hyötyä"

VÄÄRIN: "En antanut toista varoitusta pelaajalle, vaan puhuttelin vielä kerran"

2.3. Kyky tulla ymmärretyksi

OIKEIN: "Sanoin pelaajalle, että sääntöjen mukaan pallon eteen tulemisesta vapaapotkutilanteessa on pakko varoittaa. Ja hän ymmärsi"

VÄÄRIN: "Pelaaja ei ymmärtänyt, koska sekosin sanoissani, katselin muualle, raavin päätäni kun yritin selitellä tuomiotani"

Jotta esitelmäni pysyisi kompaktina, joudun nyt suorittamaan ns. *paperus interuptuksen*, eli keskeyttämään tieteellisen työni tällä kertaa. Havaitsin nimittäin, että aihe on sittenkin liian laaja ja vaatisi huomattavasti suurempaa tilaa - ellei sitten väitöskirjaa, ja koska olen aihetta vailla, olkoon tämä esitutkimukseni esipuhe. Mutta silti "homo homini lupus" eli tällä kertaa minä teille, jos (tuskinpa) keskeytin kiinnostavan ajatushetken.

Jyväskylä cup 2011, Marika Ritvanen

Jyväskylä cup 2011, Petteri Ristimäki

Yhteistyökumppanit 2011

Vasarakatu 9 A 5
40320 Jyväskylä
014-616 890
040-559 9680

pekka.pajarinen@palkintopaja.inet.fi

www.ksetk.fi